

EMERGÈNCIES

que pressionen la ciutat

EMERGÈNCIES

que pressionen la ciutat

EMERGÈNCIES

que pressionen la ciutat

EMERGÈNCIES

que pressionen la ciutat

EMERGÈNCIES

que pressionen la ciutat

Un treball col·lectiu del Consell de Redacció de L'Estaca
Lluís Berbel, Joan Font, Carlos Galve, Miquel Porres, Pau Taxonera,
Joan Carles Valero i Jesús Vila

Ara farà un any, coincidint amb els dotze primers mesos de la presa de possessió del nou alcalde David Quirós, vam preparar des de L'Estaca un dossier analitzant aquest primer període, que vam titular *“David Quirós cumple un año de incumplimientos”*, posant de manifest la quantitat de promeses incomplertes durant aquest període.

En ser molt greu en l'exercici de la política incomplir qualsevol promesa feta, encara resulta molt pitjor observar el tarannà amb que s'aplica la gestió del dia a dia. No s'haurien de fer promeses si se sap que no es podran complir o que hi haurà dificultats per fer-les efectives, però fins i tot, en moments de relleu dels equips dirigents, es podria disculpar. L'entusiasme amb que sovint s'ocupa el poder, pot abocar a pensar que les coses son molt més senzilles del que després resulten i, per tant, les ganes de fer coses i de canviar dinàmiques, en ocasions provoquen imprudències que des de la perspectiva dels ciutadans que han d'observar les capacitats de gestió, podrien ser valorades com un simple error de voluntarisme.

Resulta més difícil d'entendre la imprudència quan es tracta de regidors

que es coneixen l'Ajuntament per dintre, que porten uns quants anys exercint el poder i que han format part dels mateixos equips polítics en els anteriors mandats, però fins i tot en aquests casos es podria arribar a entendre. Només els que han observat l'exercici del poder per dintre, saben com de complicat és en ocasions descobrir les interrelacions entre els que manen i els que s'acomoden. I com de lluny poden estar uns dels altres.

Per tant, una cosa son les promeses incomplertes, i una altra de molt diferent la manera com s'exerceix el poder. Substancialment hi ha dues maneres d'afrontar la representació que els ciutadans atorguen a les urnes: considerar que el poder no pertany a les persones sinó a les institucions i exercir-lo sobre la base del que aporten les reflexions col·lectives. El més normal és, però, que el poder es consideri una cosa que la ciutadania atorga cada quatre anys amb una dimensió absoluta i, per tant, es pot exercir amb absoluta discrecionalitat entre procés electoral i procés electoral. Això és al que ens tenen acostumats els partits tradicionals —i també malauradament els no tan tradicionals que han heretat les maneres i l'ar-

bitrarietat— i és justament el que s'ha de denunciar si volem que la democràcia tingui l'ànima que li correspon: un sistema de representació on la ciutadania té dret a participar de manera permanent. Votar no és elegir representants i desentendre's. Votar és elegir representants perquè ens permetin opinar, debatre, plantejar alternatives... participar del procés polític, en definitiva.

Hem de dir que, igual que va passar amb el període Pujana, molt semblant —amb algunes matisacions— amb el que va passar en el període Corbacho i d'una manera clamorosa en el pitjor sentit de la paraula amb el que va passar en el període Marín, és el que estem vivint avui amb l'etapa Quirós.

És una anècdota, però prou significativa. Setmanes abans de prendre possessió l'alcalde Quirós, aquest digital li va demanar una entrevista. Aquesta petició s'ha anat repetint al menys sis o set vegades més, la darrera per escrit fa molt poc. No l'ha concedit mai, però en una ocasió que un dels nostres redactors va tenir l'oportunitat de demanar-li explicacions de tú a tú, va afirmar que L'Estaca era un digital que li donava molta canya, com

excusa per negar-nos la possibilitat d'entrevistar-lo. Un dret —demanar respostes a preguntes concretes— no només de qualsevol mitjà de premsa, sinó de qualsevol ciutadà que hi tingui algun interès i coses que aportar.

El problema és que, el que l'alcalde diu que és "donar canya", l'interpreta erròniament com una voluntat de perjudicar-lo a ell personalment, al seu partit, o a la ciutat. Hauria d'entendre que el periodisme crític no té interessos específics: no vol desgastar la persona ni el càrrec, no vol perjudicar un partit o altre i encara molt menys desprestigiar la nostra ciutat. El periodisme crític només té un interès: explicar-li al poder que el seu exercici és una delegació de la representació popular que no pot fer el que li sembla i que té l'obligació d'actuar amb consensos, amb participació i amb explicacions exhaustives que justifiquin clarament les seves accions. Accions, sovint irreversibles, i que marquen ineludiblement el desenvolupament i la història d'una ciutat.

L'Estaca, a diferència dels partits polítics que defensen ideologies o mecanismes d'acció política amb idees pròpies que volen

aplicar legítimament des del poder, no té cap més objectiu que contribuir a que les coses es facin millor i es facin amb el màxim acord possible de la ciutadania. I per això resulta imprescindible posar a disposició d'aquesta, les eines de coneixement necessàries per expressar una opinió i fer que aquesta s'arribi a tenir en compte.

El govern Quirós s'equivoca amb L'Estaca considerant-la un enemic. No li volem disputar el poder. I fins que no ho entengui, les seves dificultats per la gestió pública creixeran. No per la nostra acció mediàtica —que també— sinó perquè aquesta incomprensió sobre el periodisme crític afecta decisivament la seva imatge sobre la discrecionalitat en l'exercici del poder.

Aquest dossier que avui obrim, parla de les emergències que pateix la ciutat. Es parla d'emergències als barris, als diferents sectors socials, al propi Ajuntament entre la plantilla i els departaments... no hi ha una esfera pública a l'Hospitalet que no tingui la sensació d'aquesta emergència. És possible que l'únic que no parli, ni vegi l'emergència —i tenim els nostres dubtes— sigui el govern municipal. I això ho explica tot.

Per fer un repàs de l'emergència global hem dissenyat un repartiment temàtic que afrontarem en dies successius. Com vam fer amb l'anterior dossier de fa un any, el conjunt de treballs elaborats estarà a disposició dels lectors un cop elaborat, en aquesta mateixa web per descarregar gratuïta. Ens consta la magnífica acollida dels dos anteriors dossiers elaborats fins ara, el d'un any d'incompliments i el del mes de març sobre la lluita feminista i per això la redacció en bloc s'ha posat mans a la feina.

Les emergències que tractarem seran les següents: l'emergència migratòria i social; l'educativa; la climàtica; la patrimonial; la sanitària; la de seguretat; la del comerç local, la urbanística i la demogràfica. Amb totes elles no esgotem la sensació de crisi. Simplement posarem sobre la taula el que més apreta a la societat hospitalenca amb l'objectiu de buscar-hi alternatives i solucions. Malgrat que moltes d'elles hagin de passar necessàriament per un canvi d'actituds, de mentalitats i de capacitat de l'actual govern o, directament, per un canvi de govern en les eleccions de maig del 2027.

L'Hospitalet supera els 300.000 habitants amb una emergència migratòria i social que ja marca el mandat de David Quirós

A les portes de complir dos anys a l'alcaldia, el govern municipal haurà de demostrar abans de les eleccions de 2027 que és capaç de donar una resposta estructural a la matrícula viva, l'habitatge, el padró i la pressió sobre els serveis públics productes de l'emigració constant, mentre l'extrema dreta intenta capitalitzar el malestar als barris. Una extrema dreta que ja no es limita a Vox, grup municipal que va obtenir a l'any 2023 més vots que els Comuns; perquè l'extrema dreta independentista d'Aliança Catalana ja té candidat a l'Hospitalet. I per ambdues dretes extremes, la qüestió dels migrats a la ciutat és el seu principal cavall de batalla.

El 42,74% dels habitants, nascuts a l'estranger

L'Hospitalet de Llobregat ha entrat en una nova fase de la seva història urbana i política. La ciutat ja supera la barrera simbòlica dels 300.000 habitants segons la sèrie provisional de l'INE per al 2026, amb

un creixement que confirma la funció històrica del municipi com a porta d'entrada metropolitana, però també la fragilitat d'un model de ciutat sotmès a una densitat extrema, a un parc d'habitatges tensionat i a uns serveis públics que funcionen al límit. Les dades municipals de padró continu situen la població en 295.226 habitants, amb una densitat mitjana de 23.487 habitants per quilòmetre quadrat i barris com La Florida que arriben als 87.255 habitants per quilòmetre quadrat; el mateix registre comptabilitza 126.168 persones nascudes a l'estranger, el 42,74% de la població de referència.

Aquesta pressió demogràfica té una traducció directa a les escoles. El curs 2025-2026 va començar amb 29.865 alumnes de 3 a 16 anys i amb una matrícula viva que ja superava el miler de sol·licituds abans que el curs hagués agafat velocitat: 1.072 incorporacions fora del període ordinari, 629 a primària i 443 a secundària. L'alcalde David Quirós va admetre aleshores

que la matrícula viva "tensiona" les escoles, tot i que va subratllar que les dades eren millors que les del curs anterior. Però el problema de fons continua intacte: L'Hospitalet manté, de facto, una escolarització oberta durant tot l'any per donar resposta a l'arribada constant de famílies novvingudes.

Repte "gestionable"?

El govern municipal intenta presentar aquesta pressió com un repte gestionable a través de més professorat, més aules d'acollida i nous grups educatius. De fet, el curs va incorporar set aules d'acollida més, fins arribar a 64 a tota la ciutat, i es van pactar mesures específiques a les escoles de la Florida i a l'Escola Josep Janés per reduir, a la pràctica, les ràtios mitjançant més dotació docent. També es van obrir nous grups a primària i un nou grup de 4t d'ESO a l'Institut Torras i Bages. Però aquestes mesures, tot i necessàries, tenen un caràcter reactiu: arriben per apagar focs, no per re-

soldre l'arrel d'una emergència sostinguda.

És aquí on la situació es converteix en una prova política per a David Quirós. El socialista va ser investit alcalde el 15 de juny de 2024, després de la renúncia de Núria Marín, i es va convertir en el quart alcalde democràtic de la ciutat. En el seu primer discurs va prometre un gran pacte per L'Hospitalet 2030-2050, amb cinc eixos prioritaris: cohesió urbana, emergència climàtica, serveis públics de qualitat, convivència i seguretat, i desenvolupament econòmic. També va anunciar una intervenció integral al Samontà, una aposta per la rehabilitació de l'habitatge i un pla de xoc per als equipaments municipals, especialment les escoles.

L'examen de les urnes en un any

Dos anys després, el marge de confiança inicial s'estreny. Quirós no pot presentar-se només com l'alcalde que ha heretat els problemes de la ciutat: abans d'assumir l'alcaldia ja formava part del govern municipal del PSC i, en les eleccions de 2023, ocupava el número 6 de la candidatura de Núria Marín. El 2027 amb tota seguretat encapçalarà la llista socialista i haurà de sotmetre's per primera vegada al veredict de les urnes com a candidat a l'alcaldia.

Aquest calendari condiona tota la lectura política de l'emergència migratòria i social. Les eleccions municipals de 2027 ja són la primera gran cita mar-

cada al calendari polític i els partits han començat a preparar una campanya que, segons les primeres anàlisis, pivotarà sobretot sobre seguretat i habitatge. A L'Hospitalet, aquests dos temes s'entrellacen amb la immigració, la saturació escolar, el padró, els desnonaments, l'infrahabitatge i la convivència als barris més densos.

Decàleg reivindicatiu d'Espai de Ciutadania

La plataforma d'entitats Espai de Ciutadania ha posat paraules i agenda a aquest malestar. En el marc de prioritats sorgit de la seva primera jornada, celebrada el 20 de març de 2026, les entitats parlen d'emergències socials, educatives i climàtiques i reclamen respostes estructurals a l'Ajuntament, a la Generalitat i als grups polítics. El document situa al centre el dret efectiu a l'empadronament, l'habitatge digne, el reforç dels serveis socials, la lluita contra el racisme institucional, la reducció de l'abandonament escolar, la fi de la massificació educativa i més recursos per a les aules d'acollida.

La crítica de les entitats és especialment incòmoda per al govern municipal perquè apunta a la gestió quotidiana dels drets. Espai de Ciutadania recorda que l'empadronament és "la porta d'accés als drets bàsics" i reclama que deixi de funcionar com un mecanisme d'exclusió administrativa per a persones migrants, famílies vulnerables o persones sense llar. També exigeix un protocol municipal

únic, transparent i accessible, el reconeixement dels informes de les entitats socials i veïnals i mecanismes de denúncia davant pràctiques discriminatòries.

Ampliar el parc públic i el lloguer social

En habitatge, el decàleg reclama ampliar de manera urgent el parc públic i el lloguer social, garantir alternatives reals abans de qualsevol desnonament, obrir nous albergs i recursos residencials, elaborar un mapa de pisos buits, actuar contra l'especulació i controlar l'infrahabitatge. Aquest punt és central perquè l'emergència migratòria no es pot llegir només com una qüestió d'arribades: es converteix en emergència social quan les famílies no poden accedir a un habitatge digne, quan s'amunteguen en habitacions rellogades o quan no poden empadronar-se i, per tant, queden fora de drets bàsics.

La plataforma també demana reforçar els serveis socials i l'atenció comunitària. Les entitats alerten que la saturació dels serveis públics genera desprotecció i agreuja les desigualtats, i reclamen més professionals socials i educatius, menys burocràcia, coordinació estable amb el teixit comunitari i formació obligatòria en drets humans, feminisme i antiracisme. És una esmena directa a una administració local que sovint respon amb dispositius extraordinaris, però que continua sense una arquitectura estable d'acollida a l'altura de la nova realitat demogràfica.

Construir nous centres escolars

En l'àmbit educatiu, Espai de Ciutadania reclama acabar amb la massificació escolar, construir nous centres al Samontà, reduir ràtios, eliminar progressivament els grups extraordinaris, rehabilitar centres degradats i incrementar les places públiques d'escola bressol. També demana més professionals d'atenció educativa i social, més recursos per a les aules d'acollida, plantilles estables adaptades a la complexitat dels centres i ajuts universals de menjador, llibres, material escolar, sortides, colònies i lleure educatiu.

El risc polític per a Quirós és doble. D'una banda, les entitats i una part del teixit social li reclamen que no maquilli la situació amb mesures parcials. De l'altra, l'extrema dreta intenta convertir el malestar generat per la saturació dels serveis públics en un discurs contra la immigració. Vox ja va entrar al ple municipal el 2023 amb tres regidors i 8.494 vots, i ha fixat L'Hospitalet com una plaça simbòlica per disputar el cinturó "rojo" metropolità al PSC. El candidat d'aquest partit a la ciutat serà el seu president del grup municipal, Francisco Javier González.

Ofensiva de Vox

Aquesta ofensiva no és abstracta. Vox va escollir

Bellvitge per obrir el curs polític a Catalunya el setembre de 2025 i va presentar L'Hospitalet com un exemple de "decadència" socialista, barrejant inseguretat, deteriorament urbà i crítiques a la immigració irregular. El missatge busca un objectiu evident: captar el vot de classes treballadores desencantades en barris amb alta densitat, pressió residencial i una forta diversitat cultural.

A aquest escenari s'hi afegeix Aliança Catalana, que prepara el seu aterratge municipal a L'Hospitalet de cara a 2027. La formació de Sílvia Orriols ja perfila candidatura a la segona ciutat de Catalunya i aspira a obtenir representació en un feu històric del PSC. La seva presència amplia la competència dins l'espai de l'extrema dreta i pressiona encara més el govern municipal en un tema —la migració— que pot marcar la campanya.

El repte de governar la complexitat

El repte del govern de Quirós és evitar dues fugides igualment perilloses: negar la profunditat de l'emergència o deixar que sigui l'extrema dreta qui imposi el marc del debat. Les dades de matrícula viva, padró, densitat i naixements a l'estranger obliguen a parlar clarament d'acollida, recursos

i drets. Però també obliguen a no confondre les causes: el problema no són els infants que arriben a mig curs, sinó unes polítiques públiques que no han crescut al mateix ritme que la ciutat; no són les famílies que necessiten empadronar-se, sinó les traves administratives i la manca d'habitatge; no és la diversitat dels barris, sinó l'abandonament acumulat d'equipaments, serveis socials i planificació urbana.

L'Hospitalet arriba així al tram decisiu del mandat amb una pregunta de fons: si el PSC, després de 48 anys de govern, encara és capaç de governar la complexitat d'una ciutat que ha canviat més de pressa que les seves estructures públiques. Quirós va prometre humanitzar la ciutat, dignificar l'habitatge, reforçar equipaments i situar la cohesió al centre del mandat. Ara haurà de demostrar que aquestes promeses no són només el relat d'un relleu tranquil després de Núria Marín, sinó una resposta real a una ciutat que ja viu per sobre dels seus límits.

Aliança Catalana ja té candidat

A les eleccions municipals de maig de 2027 veurem com es distribuïran els 27 regidors de l'Ajuntament on ara el PSC té 13 regidors i governa en

minoria, amb 4 regidors d'ERC i 3 per PP, per Vox i pels Comuns. Jaume Graells ja ha confirmat que encapçalarà la llista dels republicans, i es dona per assegurat que Manuel Dominguez i Sonia Esplugas seran caps de les llistes dels Comuns i PP, respectivament.

Veurem al maig de l'any vinent com la marca de Vox, ja consolidada a la nostra ciutat, competeix amb la irrupció de l'extrema dreta independentista d'Aliança Catalana. Caldrà veure com es mouen els de Sílvia Orriols i si són capaços d'assolir el 5% dels vots per obtenir represen-

tació a l'Hospitalet, on probablement encapçalarà la llista l'exconvergent Jordi Ibañez Nielles, que s'ha perfilat com a alcaldable de la formació ultradretana a la segona ciutat més poblada de Catalunya, segons informa Crònica Global.

Ibañez va ser una de les persones que van integrar la llista electoral del partit Convergència i Unió (CiU) a les municipals del 2011, abans que la formació es presentés com a Junts pel Sí en ple procés. Més tard va concórrer amb el partit local Primàries L'Hospitalet, on va ocupar el número tres, sense ser escollit en cap de les cites electorals.

Nascut al barri de Santa Eulàlia, l'exconvergent es va convertir en coordinador de la formació d'Orriols a finals del 2025.

Ibañez estarà acompanyat per Maria Teresa Rubio Silva, una coneguda de la política local hospitalenca, i per exmembres d'ERC, Solidaritat i "altres figures del moviment independentista i d'esquerres" del municipi, assegurin des de la candidatura. Rubio va ser una de les cares visibles de la coalició ecologista dels Verds-Grup Europeu, integrada per Els Verds - Alternativa Ecologista, Els Verds-Opció Verda i Los Verdes-Grupo Verde.

L'Hospitalet afronta una emergència educativa marcada per l'abandonament escolar, la massificació i la falta de recursos

L'Hospitalet de Llobregat es troba davant una situació educacional de difícil qualificació perquè ja se li han posat totes: emergència, insostenible... Docents, famílies i entitats educatives han denunciat la perllongada precarietat educativa per falta de recursos i d'inversió. L'elevat abandonament escolar prematur, la massificació de les aules i la insuficiència de recursos per atendre les necessitats d'una població escolar cada vegada més diversa, han situat l'educació en el centre del debat públic de la ciutat. Mostra d'això són les recents manifestacions de la comunitat educativa. CC.OO. ha plantejat en diferents ocasions un Pacte de Ciutat sobre l'ensenyament sense que l'equip de govern hagi reaccionat a la demanda.

Tant CC.OO. en un informe fet públic el mes de març, com l'Espai de Ciutadania en unes jornades celebrades també el mateix mes, han realitzat una radiografia de la situació de l'ensenyament a l'Hospitalet. Tots dos coincideixen en el pronòstic. Les dades i la realitat diària de molts cen-

tres educatius mostren una situació preocupant que afecta especialment els barris del Samontà, on es concentren alguns dels indicadors socials i educatius més complexos del municipi.

La situació és dramàtica. Hi ha 30 grups extraordinaris (també anomenats "bolets"): 5 a infantil, 19 a primària i 6 a secundària. Això suposa un total de 805 alumnes, dels quals 605 són de primària i 180 de secundària: un increment respecte del curs anterior del 7% i des que es va iniciar el període d'emergència (fa quatre anys) aquests grups s'han doblat.

Els alumnes matriculats en grups que estan per sobre de la ràtio ordinària sumen un total de 590 alumnes, dels quals 401 pertanyen a l'alumnat d'infantil i primària i 189 a secundària. Tots ells, sumats als dels grups "bolets", són un total de 1.395 escolars, el 70% dels quals de la zona nord de la ciutat.

La ràtio actual a l'Hospitalet és de 25 infants a Primària i 20 a Infantil, molt superior a la mitjana de la resta de Catalunya. Entre els infants matriculats en

grups extraordinaris i amb sobre-ratios, farien falta 41 aules més. A títol de compensació, pel que fa a centres (edificis), caldrien 5 noves escoles d'una línia d'infantil i primària. I a Secundària, per a cobrir tots els dèficits existents, caldria construir-se un institut de tres línies.

Per fer front a aquest problema, és necessària la construcció de nous centres educatius, especialment a la zona dels barris del nord, on la pressió demogràfica és més elevada. També es reclama una reducció progressiva de les ràtios d'alumnes per aula i l'eliminació dels grups extraordinaris que s'han anat creant per absorbir l'excés de matriculacions.

Els representants sindicals critiquen precisament que s'estiguin donant prioritat a la construcció de residències per a estudiants i no a la d'escoles, que hauria de ser el més urgent per l'Hospitalet. No fa molts dies, des de L'Estaca es va criticar l'opció de l'equip Quirós de cedir un terreny per edificar una comissària en l'espai més idoni per aixecar un nou centre escolar.

L'abandonament escolar, una de les principals preocupacions

Un altre dels problemes més greus és l'elevat índex d'abandonament escolar prematur. L'Hospitalet registra taxes significativament superiors a les mitjanes catalana i europea, una situació que preocupa especialment perquè condiciona el futur acadèmic, laboral i social de molts joves.

CC.OO va xifrar, en el seu informe, en a prop d'un 33%, concretament un 32,7%, l'abandonament escolar a la ciutat: un 38,9% a la zona dels barris del nord (Pubilla Casas, La Florida-Les Planes, Collblanc-La Torrassa). Si les comparem amb el 2024, aquestes xifres s'han incrementat a prop d'un 3%.

Els experts en educació adverteixen que abandonar els estudis abans de completar una formació post-obligatòria augmenta el risc de desocupació, precarietat laboral i exclusió social. Per aquest motiu, les entitats educatives consideren prioritari reforçar tots aquells programes que permetin als estudiants continuar formant-se i accedir a noves oportunitats.

Tant CC.OO. com l'Espai de Ciutadania proposen com a mesures urgents l'increment de l'oferta pública de Formació Professional (FP), Programes de Formació i Inserció (PFI), Itineraris Formatius Específics (IFE) i Cicles Formatius de Grau Bàsic (CFGB). La demanda d'aquests ensenyaments ha augmentat en els últims anys, però l'oferta disponible continua sent insufi-

cient per atendre les necessitats de la població juvenil de la ciutat.

Així mateix, es reclama enfortir els anomenats itineraris de noves oportunitats, destinats a joves que han abandonat el sistema educatiu i necessiten suport per a reprendre els seus estudis o incorporar-se al mercat laboral en millors condicions. Els professionals també consideren imprescindible millorar l'orientació educativa i l'acompanyament tutorial, especialment durant les etapes de transició entre l'educació obligatòria i els estudis post-obligatoris.

Una altra de les reivindicacions és garantir l'estabilitat dels projectes comunitaris i educatius que treballen en els barris més vulnerables. Aquestes iniciatives exerceixen un paper fonamental en la prevenció del fracàs escolar i en l'acompanyament dels joves amb majors dificultats.

A més, se sol·licita un augment dels recursos destinats als Centres de Formació d'Adults, que permeten a moltes persones completar estudis pendents, millorar les seves competències i ampliar les seves oportunitats laborals.

Docents i famílies denuncien que la sobre-ocupació dificulta l'atenció personalitzada de l'alumnat, incrementa la càrrega de treball del professorat i limita les possibilitats d'innovació pedagògica. A més, consideren que aquesta situació vulnera el dret dels estudiants a rebre una educació en condicions adequades.

Com s'ha dit, per fer front a aquest problema, la urgència se centra en la construcció de nous centres educatius allà on la pressió demogràfica és més elevada. També es reclama una reducció progressiva de les ràtios d'alumnes per aula i l'eliminació dels grups extraordinaris que s'han anat creant per absorbir l'excés de matriculacions.

Una altra de les prioritats és la rehabilitació urgent d'aquells centres que presenten problemes de manteniment o infraestructures envellides. Diverses comunitats educatives han denunciat en els últims anys deficiències relacionades amb la climatització, l'accessibilitat, els espais comuns i l'estat general d'alguns edificis escolars.

A més, es planteja aprofitar determinats espais municipals per a usos educatius, una mesura que permetria ampliar temporalment la capacitat dels centres mentre s'executen noves construccions. A això se suma la demanda d'incrementar les places públiques d'escola infantil per respondre a les necessitats de les famílies i afavorir la igualtat d'oportunitats des de les primeres etapes educatives.

Més recursos per a una educació inclusiva

La diversitat social, cultural i educativa que caracteritza a l'Hospitalet exigeix una resposta específica per part de les administracions. Els professionals del sector consideren que la inclusió educativa només serà possible si s'incrementen els

recursos humans i materials destinats a atendre les necessitats de l'alumnat.

Les demandes inclouen augmentar el nombre de professionals d'atenció educativa i social, com ara educadors, integradors socials, psicòlegs i treballadors socials. Aquests perfils són fonamentals per acompanyar a estudiants que presenten dificultats d'aprenentatge, situacions familiars complexes o necessitats educatives específiques.

Cal recordar que a principis del mes de setembre de l'any passat, Tècnics d'Integració Social (TIS) i Educadors Socials (ÉS), personal fonamental en les estructures de moltes escoles, es van concentrar davant el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya contra les retallades d'aquest tipus de places, que va suposar la fi del contracte per a 128 professionals. Això va afectar diversos centres de l'Hospitalet. La convocatòria llavors va ser realitzada per les organitzacions sindicals CC.OO., UGT, USTEC,*STEs i CGT.

També se sol·licita reforçar els Equips d'Assessorament Psicopedagògic (EAP), els Serveis d'Educació Inclusiva (SIEI), els suports intensius i altres recursos especialitzats que permeten oferir respostes adaptades a cada situació.

Les entitats educatives defensen igualment la ne-

cessitat de disposar de plantilles estables i ajustades a la complexitat de cada centre. L'alta rotació del professorat i la falta de continuïtat en alguns equips dificulten la consolidació de projectes educatius sòlids i la creació de vincles amb l'alumnat i les famílies.

Especial atenció mereix l'alumnat nouvingut. En aquest sentit, es reclama una ampliació dels recursos destinats a les aules d'acolliment, espais que faciliten l'aprenentatge de la llengua i la integració educativa i social dels estudiants procedents d'altres països.

Entre les reivindicacions més destacades figura també la creació d'un nou centre públic d'educació especial que permeti atendre la creixent demanda existent a la ciutat i garantir una escolarització adequada per als alumnes amb necessitats més complexes.

Garantir la igualtat d'oportunitats

L'emergència educativa de l'Hospitalet no pot entendre's sense tenir en compte el context socioeconòmic de moltes famílies. L'increment del cost de la vida i les dificultats econòmiques afecten directament la capacitat de nombroses llars per a afrontar despeses relacionades amb l'educació. Per aquest motiu, les entitats reclamen la implantació d'ajudes edu-

catives universals que assegurin que cap nen o jove quedi exclòs d'activitats escolars i extra-escolars, material educatiu, sortides pedagògiques o activitats d'oci educatiu per raons econòmiques.

Els experts recorden que la igualtat d'oportunitats no depèn únicament de l'existència de places escolars, sinó també de que tots els estudiants puguin participar plenament de la vida educativa dels seus centres. L'accés a activitats complementàries, esportives, culturals i de reforç acadèmic és considerat un element clau per a l'èxit educatiu i la cohesió social.

La municipalització de les Escoles Bressol, un altre tema pendent

La situació de les Escoles Bressol és un altre dels grans problemes que s'eternitzen a l'Hospitalet. Fa ara tres anys que l'alcalde Quirós, llavors regidor d'educació, va prometre la municipalització de les guarderies subvencionades (cinc en total). Les promeses, però, no s'han concretat, la maquinària administrativa per a segons quines coses funciona de forma especialment lenta i en aquest cas, els aplaçaments clamen al cel. Tot això afegit al fet que la ciutat compta amb un dèficit evident de places a les guarderies, especialment de places públiques.

Els equips docents de les bressol es queixen, amb tota la raó, que l'ara alcalde ni tan sols ha tingut el detall de tenir una reunió amb les professionals docents de les bressol i, menys encara, amb les famílies afectades.

En l'últim ple municipal, les educadores van denunciar la seva situació. Porten més de 14 anys amb els sous congelats i existeixen fortes desigualtats entre les diferents guarderies, amb un impacte directe sobre els nens. El tracte i les retribucions que reben les educadores d'aquesta etapa escolar estan per sota del que reben les mestres dels

altres cicles educatius que, com s'està veient aquests dies arreu, tampoc són per a tirar coets.

Una resposta urgent i coordinada

La comunitat educativa coincideix que la situació requereix una actuació immediata i coordinada entre administracions, centres educatius, entitats socials i ciutadania. Les reivindicacions plantejades busquen no sols resoldre problemes estructurals històrics, sinó també construir un model educatiu més just, inclusiu i adaptat a les necessitats reals de la població.

Mentrestant, docents, famílies i organitzacions educatives continuen reclamant que l'educació sigui considerada una prioritat estratègica per al futur de la ciutat. En la seva opinió, invertir en educació significa invertir en cohesió social, igualtat i oportunitats per a les pròximes generacions.

La resposta que es doni a aquests desafiaments en els pròxims anys serà determinant per al futur de milers d'estudiants de l'Hospitalet i per a la construcció d'una ciutat més equitativa i inclusiva. Fins ara, la resposta no ha pogut ser més decebedora.

Una ciutat densa, sense prous espais verds i amb dèficit de refugis climàtics, hauria d'evitar seguir omplint de ciment el poc espai lliure que li queda

Pensar, des de la nostra ciutat, en l'emergència climàtica comporta necessàriament afrontar tot d'aspectes que tenen a veure amb la realitat social que ens envolta, amb els dèficits que pateix una aglomeració humana concentrada en els 12km² de superfície de que disposa l'Hospitalet de Llobregat i, de manera especial, te a veure amb el model de ciutat que s'ha implementat i desenvolupat des de l'administració municipal.

La crisi climàtica que patim no s'expressa de la mateixa manera en cada realitat social i/o urbanística. L'emergència no opera igual en un municipi rural o en un poble de la costa, i tampoc té les mateixes conseqüències en una localitat farcida de parcs, ben comunicada i amb una circulació d'aire no contaminada. Les condicions concretes de vida, la salut i la mateixa dignitat humana se'n ressenteixen dependent d'un o altre model de ciutat, d'unes o altres actuacions de les administracions públiques i del model econòmic i social imposat.

Ja fa anys que pràctica-

ment ningú nega l'existència d'una crisi climàtica, d'una emergència provocada per accions i inaccions humanes sobre els territoris i les ciutats. En el nostre cas, el de l'Hospitalet, la població es víctima d'una política mantinguda durant anys de prioritat al ciment i a l'asfalt, de facilitar un urbanisme especulatiu i de reduir el territori a un instrument de mercat, de negoci.

En breus moments en els que s'apuntava una possibilitat de redreçament, allà en els primers anys 80 del segle passat, la tònica assumida pels governs municipals presidits pels alcaldes Pujaña, Corbacho, Núria Marín o ara David Quirós ha estat la continuïtat en l'ofegament del territori en mans de l'especulació. Cada pam de terreny s'ha convertit en una oportunitat de negoci, sense ni pensar en les conseqüències per la població.

S'han anat acumulant blocs i més blocs, població i més població, sense dotar-la suficientment dels serveis bàsics. Aquesta realitat, que ja era sagnant al llarg del segle XX, està arribant als límits humans ara mateix. La ciutat pateix greument les con-

seqüències de l'emergència climàtica del planeta i, al mateix temps, contribueix a les seves causes, ofegant un territori complex amb tones i tones de ciment.

Ja fa quatre anys, el 2022, el Consell de Ciutat va impulsar una declaració d'emergència climàtica en la que proposava vuit eixos de treball per alleujar-ne, en el possible, els efectes:

1: Ciutat més verda i més permeable. Natura urbana saludable, conservació del patrimoni natural. Recuperació dels ecosistemes i de la biodiversitat.

2: Canviar el model de mobilitat. Transport públic sostenible, recupera espai públic per la ciutadania, limitar l'ús de combustibles fòssils.

3: Promoure el consum, la producció i el comerç responsable. Reduir la petjada ecològica. Estimular l'economia circular, el canvi en el model de consum, la maximització de l'aprofitament i el reciclatge.

4: Model alimentari saludable, sostenible i de proximitat. Potenciant productes



Inundacions a Bellvitge.

de temporada i l'agricultura urbana.

5: Prioritat de la transició energètica. Augment de producció d'energies renovables, especialment de l'energia solar tèrmica i fotovoltaica aprofitant les cobertes existents. Foment de l'autoconsum i la creació de comunitats energètiques.

6: Urbanisme sostenible amb criteris d'eficiència energètica i d'acció climàtica. Millora de l'espai públic per les persones. Rehabilitació d'edificis públics i privats.

7: Executar els plans municipals existents: Pla local d'adaptació al canvi climàtic; Pla d'acció d'energia sostenible i clima; Pla director del verd urbà. Pla de mobilitat urbana: Pla de protecció civil, i impulsar-ne de nous.

8: Apostar per accions de

comunicació, sensibilització, participació i educació ambiental.

No cal fer un estudi a fons per adonar-se que aquests vuit eixos no han estat de cap manera visibles i efectius en l'acció de govern i en les planificacions que regularment s'anuncien.

En una jornada de treball sobre les emergències a la ciutat, organitzada per l'Espai de Ciutadania fa uns pocs mesos, es resumia aquesta diagnosi pel que fa a la emergència climàtica:

El model urbà i energètic actual es caracteritza per:

- Un alt consum energètic, basat majoritàriament en energies fòssils o nuclears.
- Una forta dependència del transport motoritzat, especialment del vehicle privat.
- Una urbanització intensiva, amb escassetat

d'espais verds i elevada densitat edificatòria.

- Infraestructures urbanes insuficientment adaptades als efectes del canvi climàtic.

Aquest conjunt de factors incrementa la vulnerabilitat del municipi davant fenòmens climàtics extrems, com onades de calor, episodis de contaminació o pluges intenses”

No cal dir que des d'aquí coincidim en aquest diagnòstic, gens engrescador. Les accions encetades pel govern Quirós a l'Hospitalet, no son gaire esperançadores. El poc que es coneix sobre el pla del Samontà no aclareix com es pensa caminar cap a una progressiva naturalització de la trama urbana amb més densitat de població del continent, i més enllà. Sembla que es renuncia a la construcció de l'Hospital promès que

hauria de substituir l'antic Hospital de la Creu Roja, a canvi d'una nova zona residencial, d'alt standing, al voltant de Can Rigalt. La rehabilitació, també climàtica, dels habitatges envellits dels barris del nord, resten en una nebulosa, mentre no s'aclareix gens ni mica el futur dels Blocs de Les Planes/La Florida.

A la Granvia les actuacions al voltant de les instal·lacions de la Fira i de la concentració hotelera, no apunten gens en la bona direcció, recordant que es tracte d'un territori altament vulnerable i sensible al canvi climàtic. Es una zona deltàica, que pateix una pressió urbanística i de serveis considerable, en un lloc històricament inundable. El promès PDU Granvia-Biopol agreuja els riscos existents i sembla no haver après res de las catàstrofes de la Dana al sud de València i més enllà.

En el terreny de la energia es pot constatar com s'ha avançat molt poc en el camí de la transició energètica. Aquí també la jornada de treball de l'Espai de Ciutadania explicava que res s'ha fet en aspectes com:

- Instal·lació i promoció de plaques solars en edificis públics, equipaments municipals, comunitats de veïns i polígons industrials, facilitant ajuts econòmics i simplificant els



Un exemple de refugi climàtic

- tràmits administratius.
- Rehabilitació energètica dels edificis, prioritzant actuacions que millorin l'eficiència energètica i redueixin el consum, especialment mitjançant:
- Millora de l'aïllament tèrmic,
- Substitució de sistemes de climatització ineficients.
- Creació d'un mapa energètic municipal, que permeti identificar els edificis, barris o comunitats amb menor eficiència energètica i prioritzar-hi intervencions integrals de rehabilitació.
- Implantació d'auditories ambientals obligatòries per a empreses amb impacte ambiental significatiu, amb mecanismes de seguiment, transparència i plans de reducció d'emissions

Sap greu haver de seguir insistint, però tampoc en la renaturalització de la ciutat

s'ha avançat gaire. La xarxa de refugis climàtics resulta clarament deficitària per les necessitats del veïnat si es defineixen els refugis com espais que proporcionen confort tèrmic en episodis de temperatures extremes. Poden ser interiors o exteriors.

L'Ajuntament explica que disposa d'una xarxa de 19 refugis climàtics exteriors, en parcs com el de La Marquesa, Can Buxeres, Les Planes, l'Alhambra, però també en zones o racons verds com la plaça de la Estacioneta o el Bosc dels Nadons a Santa Eulàlia, o el Parc de Can Creixells al barri del Centre. Aquests últims espais resten lluny de poder definir-se com parcs urbans amb presència elevada de verd, ser accessibles per persones amb mobilitat reduïda, disposar de fonts d'aigua, vàters, seients i un entorn segur per infants i persones grans.

També segons l'Ajuntament es disposa de 22 refugis climàtics interiors

basats en els Centres Culturals, les Biblioteques, Casals de Gent gran, etc., que tenen horaris limitats i no sempre suposen llocs amables per diferents edats perquè tampoc sempre funcionen els condicionadors d'aire.

No caldria insistir: un altre estiu més en les aules que cremen a escoles i instituts ni en els patis escolars gens naturalitzats i orfes d'ombra suficient.

Per acabar-ho d'adobar, just ara, a inicis d'estiu, el govern municipal ha anunciat el seu interès en escapar un dels pocs parcs existents als nostres barris, el Parc de l'Alhambra, per construir-hi els poliesportiu que el barri demanda des de fa més de tres dècades. No sembla una bona manera de treballar per limitar els efectes de la emergència climàtica sobre el veïnat.

Per cert, algú recorda la cornisa verda, anunciada ja

fa uns quants anys per l'alcaldessa Núria Marin, que havia de convertir en un continu verd la cornisa de La Torrassa i el tros de parc que es manté, amb Matacavalls i Can Buxeres? Doncs així és com va una mica tot.

També cal abordar la qüestió de la mobilitat accessible quan es pensa en la crisi climàtica. En aquests sentit, des de la ja citada jornada de l'Espai de Ciutadania es proposa:

- Reducció del trànsit i pacificació dels carrers, garantint com a mínim un eix central pacificat per barri que prioritzi les persones per sobre del vehicle privat.
- Impuls de les zones de baixes emissions, posant l'accent en la salut pública i la millora de la qualitat de l'aire mitjançant accions de sensibilització ciutadana.

- Foment de la bicicleta i dels desplaçaments a peu, ampliant infraestructures segures i accessibles per a una mobilitat activa.
- Millora i impuls del transport públic, promovent-lo com l'alternativa principal de mobilitat quotidiana.
- Electrificació progressiva de les flotes municipals.
- Defensa del territori i de la qualitat de vida, oposant-nos a l'ampliació de l'aeroport i al creixement del turisme de creuers, tenint en compte la nostra proximitat a aquestes infraestructures i el seu impacte ambiental i social.

Queda doncs molta feina per fer davant nostre. Però el temps no espera i la crisi climàtica, la situació d'emergència que patim no espera: ens hi va la vida. Afrontar l'emergència climàtica necessita de l'aportació de la ciutadania, però també, i de forma destacada, de les administracions públiques. No podem fer com si fos possible no actuar-hi; ens cal repensar i transformar l'Hospitalet en un indret amable i saludable. Cal doncs, exigir ja fets, eines i treball per fer més habitable la nostra ciutat i que sigui realment acollidora pel veïnat actual i el futur.



A Can Rigalt volen fer nous blocs

El futur de l'Hospital General, la saturació dels CAP i la manca de residències públiques centren les principals reivindicacions ciutadanes

La sanitat continua sent una de les principals preocupacions dels veïns de l'Hospitalet. El creixement constant de la població no ha anat acompanyat d'un augment proporcional dels recursos sanitaris, una situació que es tradueix en llistes d'espera més llargues, dificultats per accedir a especialistes i una creixent saturació dels centres d'atenció primària.

A aquesta problemàtica s'hi afegeix un dels grans debats pendents de la ciutat: el futur de l'Hospital General de l'Hospitalet. L'alcalde David Quirós ha descartat la construcció d'un nou hospital que substitueixi l'actual i ha apostat per redefinir el mapa sanitari de la ciutat, una proposta que encara no s'ha concretat i que situaria l'Hospital de Bellvitge com a centre de referència per a gran part de la població.

Centres d'atenció primària al límit

La saturació dels Centres d'Atenció Primària (CAP) és una realitat que denuncien tant usuaris com professionals sanitaris. Durant el

recent Consell de Districte de Collblanc-La Torrassa, un veí va explicar que el seu metge de família ha passat d'atendre 1.300 pacients a prop de 1.900.

Al CAP de Collblanc, diversos usuaris amb visites programades des de feia setmanes van veure ajornades les consultes per falta de personal d'infermeria. Un treballador del centre reconeixia la situació amb resignació: "Ens falten infermeres i entre cinc i sis metges".

Les dificultats també afecten els centres d'atenció especialitzada. Els pacients denuncien que les primeres visites solen demorar-se al voltant de dos mesos i que les revisions posteriors poden endarrerir-se quatre mesos més, acumulant esperes de fins a mig any entre consulta i consulta.

Infraestructures pendents

Entre les reivindicacions històriques destaca la construcció del nou CAP de Sant Josep, una infraestructura promesa des de fa anys i que continua sense materialitzar-se. La seva posada en marxa permetria des-

congestionar el CAP de la Rambla Just Oliveras, que actualment atén els veïns del barri.

El projecte també contempla el trasllat del Centre d'Urgències d'Atenció Primària (CUAP), actualment ubicat al carrer Cobalt. Aquesta proposta ha generat rebuig entre part del veïnat de Bellvitge, que no vol que es tanqui l'actual centre encara que se n'obri un de nou. Aquest és un servei considerat essencial per evitar la saturació de les urgències hospitalàries.

A aquestes demandes s'hi afegeix el desdoblament del CAP de Can Vidalet i la construcció d'un nou centre exclusiu per a Pubilla Cases, una reivindicació històrica de la Mareja Blanca i la Mareja Pensionista. Actualment, els usuaris dels dos barris són atesos al centre situat a la plaça de la Bòbila, ja al terme municipal d'Esplugues de Llobregat.

També persisteix la incertesa sobre el futur del CAP de Sanfeliu, que en alguns períodes estivals ha tancat temporalment obligant els seus pacients a des-

plaçar-se fins a la Rambla Just Oliveras.

El debat sobre l'Hospital General

La construcció del futur Hospital Clínic als terrenys de Can Rigalt ha reobert el debat sobre el paper que ha de tenir l'Hospital General de l'Hospitalet. Durant anys, diferents administracions van defensar la necessitat de construir un nou centre sanitari, per atendre els 150.000 habitants de la zona nord de la ciutat i substituir l'actual, una promesa feta com a mínim fa 20 anys amb la presentació d'un projecte que ara sembla que ha quedat en suspens.

David Quirós, ara, ha manifestat públicament la seva oposició a aquesta opció, argumentant que la futura posada en marxa del nou Clínic farà innecessària una nova gran infraestructura hospitalària a la ciutat. Si es compleixen els terminis previstos, l'equipament no estarà operatiu abans del 2035.

La construcció del nou complex sanitari anirà acompanyada d'una important transformació ur-

banística a Can Rigalt, on està prevista la construcció d'almenys 1.200 habitatges nous.

L'alternativa que s'estudia passa per reforçar el paper de l'Hospital de Bellvitge com a centre de referència per a la ciutat. Segons diverses fonts, aquesta reorganització sanitària es negociaria entre l'Ajuntament i el Departament de Salut de la Generalitat.

La mateixa consellera de Salut, Olga Pané, també s'ha mostrat partidària d'aprofitar les sinergies del futur Hospital Clínic abans que impulsar un nou Hospital General.

Rebuig de la Marea Blanca

La proposta no convenç la Marea Blanca ni la Marea Pensionista, que des de fa anys reivindiquen una sanitat pública i de qualitat per a l'Hospitalet. Després de les declaracions de l'alcalde, les dues entitats van iniciar una campanya de recollida de signatures per reclamar la substitució de l'actual Hospital General.

Els seus representants recorden que fa dues dècades

fins i tot es va presentar una maqueta del futur hospital previst a Can Rigalt. Consideren que renunciar al projecte suposaria una nova reculada per a la ciutat.

A més, qüestionen la viabilitat de convertir Bellvitge a l'hospital de referència per a tot l'Hospitalet. Argumenten que el centre ja suporta una elevada pressió assistencial en atendre no només la ciutat, sinó també bona part del Baix Llobregat i altres comarques de l'entorn.

Els aproximadament 150.000 habitants de la zona nord de l'Hospitalet, el Samontà, reclamen mantenir un hospital de referència proper. Recorden que l'Hospital General —conegut popularment com el de la Creu Roja— ha anat perdent serveis i especialitats durant els darrers quinze anys, obligant nombrosos pacients a desplaçar-se a l'Hospital Moisès Broggi per rebre atenció especialitzada o sotmetre's a intervencions complexes.

També a nivell polític hi ha una gran polèmica. Mentre el grup socialista manté les tesis de l'alcal-

de de la no construcció d'un nou hospital com a conseqüència de la futura obertura de l'Hospital Cínic i la configuració d'un nou mapa sanitari, la resta de grups de l'oposició hi estan totalment en contra.

El Partit Popular va presentar fa un any una moció, recolzada per tots els grups de l'oposició, en què s'instava la Generalitat a presentar un projecte per a la construcció d'un nou Hospital General de l'Hospitalet en els terrenys de Can Rigalt. Els Comuns també estan d'acord en la necessitat de mantenir aquesta infraestructura sanitària: bé aixecant-ne un de nou on està l'actual, tal com es va preveure en el passat, o bé al costat del nou Hospital Cínic. ERC+EUiA manté com a opció primera, encara avui, la de fer l'Hospital General de l'Hospitalet, tal com s'ha anat plantejant en els darrers anys, dins l'àmbit de Can Rigalt, i reclamar alhora més recursos, més capacitat assistencial i una planificació sanitària que posi les necessitats de la ciutadania per davant dels anuncis i dels titulars.

Torna la participació ciutadana en salut

Entre les notícies positives destaca la constitució de la nova Taula Sectorial de Salut, hereva de l'antic Con-

sell de Salut que va funcionar entre el 2006 i el 2013.

Aquell òrgan va permetre asseure en una mateixa taula entitats veïnals, associacions d'ajuda mútua, sindicats, institucions sanitàries i administracions públiques per debatre i formular propostes sobre les polítiques de salut de la ciutat.

Durant aquells anys es van impulsar grups de treball específics sobre atenció primària, salut pública i salut mental, abordant qüestions com ara les llistes d'espera, la manca de professionals, la prevenció de riscos ambientals o la inserció sociolaboral de persones amb trastorns mentals.

La nova Taula Sectorial neix amb l'objectiu de recuperar aquest esperit participatiu i garantir que la ciutadania torni a tenir veu en les decisions sanitàries que afecten la ciutat.

Una bretxa sanitària entre el nord i el sud

Les desigualtats territorials també es reflecteixen a la salut. Diferents estudis de l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya assenyalen que la zona del Samontà presenta pitjors indicadors de salut i qualitat de vida que altres sectors del municipi, evidenciant una bretxa nord-sud que continua sent motiu de preocupació.

El dèficit de residències públiques

Un altre dels grans reptes que afronta l'Hospitalet és l'atenció a la gent gran. La Marea Pensionista i la Marea Blanca han obert un nou front reivindicatiu per exigir més residències públiques i places assistencials.

Actualment, la ciutat només disposa de tres residències públiques, una xifra considerada clarament insuficient per atendre una població cada cop més envellida.

Segons les dades de l'Institut Nacional d'Estadística corresponents al 2024, l'Hospitalet compta amb 44.739 persones d'entre 65 i 84 anys i 9.209 més grans de 85 anys. En total, gairebé 54.000 veïns superen els 65 anys, cosa que representa aproximadament el 20 % de la població.

"Es necessiten serveis públics que acompanyin les persones grans i les seves famílies. L'Hospitalet no disposa d'equipaments suficients per garantir aquest dret", denuncia Miguel Ángel Hernández, portaveu de la Marea Pensionista.

La Federació d'Associacions de Veïns també ha donat suport a aquestes reivindicacions i reclama a la Generalitat la construcció de noves residències públiques, a més de millores en la qualitat assisen-

cial, l'alimentació i les ràtios de personal.

Un estudi recent de l'Associació Estatal de Directors i Gerents en Serveis Socials, elaborat a partir de dades de l'IMSERSO, situa Catalunya com la tercera comunitat autònoma amb més dèficit de places residencials per a gent gran. L'informe calcula que falten més de 15.700

places per assolir la ràtio mínima de cinc places per cada cent persones grans.

Aplicant aquesta proporció a l'Hospitalet, la ciutat necessitaria al voltant de 2.700 places residencials per cobrir adequadament les necessitats de la seva població. Actualment, les tres residències públiques existents no arriben con-

juntament a les 300 places, mentre que la resta de l'oferta correspon a centres privats o concertats.

La sanitat i l'atenció a la gent gran continuen així encapçalant la llista de desafiaments pendents d'una ciutat que reclama més recursos i una planificació d'acord amb la realitat demogràfica.

Preservar la identitat i el futur de la ciutat equivale a conservar el patrimoni històric i a garantir la participació cívica

El espai natural, les construccions i edificis històrics, els conjunts urbans, rurals i fabrils configuren l'entorn on les persones desenvolupen la seva existència. La seva destrucció, fins i tot el seu simple deteriorament, és un gravíssim atemptat contra la supervivència de la identitat i el sentiment de pertinença d'aquella col·lectivitat que els va configurar. Aquesta és una de les reiterades conclusions dels fòrums juvenils del Patrimoni Mundial que la Unesco convoca anualment per debatre sobre la conservació activa del patrimoni de la humanitat.

A l'Hospitalet, els governs que han regit la ciutat en les últimes dècades s'han fet un fart d'assenyalar la importància de sentir-se hospitalenc i els esforços esmerçats per articular la ciutat i donar-li visibilitat i autoestima. Pura propaganda.

Mentre s'han destil·lat els missatges, la tossuda realitat ha demostrat exactament el contrari. La destrucció constant i massiva de bona part del patrimoni ciutadà que ja ha desaparegut i el deteriorament

progressiu del poc que queda, expliquen a bastament dues realitats: el poc amor a la ciutat dels que l'han governada en els darrers cent anys llargs, excepcions comptadíssimes, i l'aclaparadora pèrdua d'identitat que ha patit el municipi, seguint el ritme brutal de l'espoli del terme municipal, de la destrucció continuada del patrimoni i de la nul·la capacitat de decisió sobirana sobre la realitat, en cada moment històric.

L'Hospitalet ha crescut i s'ha densificat de manera desaforada. Ha passat, en un segle i quart, d'un poble rural a les portes de la gran ciutat, amb el 90% del seu territori sense urbanitzar, a convertir-se en un enclavament fabril primer i en un suburbi urbà lentament, fins a esdevenir el rusc saturat del present, exhaustint totes les possibilitats de preservar la pròpia identitat i dibuixant un futur molt fosc i preocupant.

Si l'espai natural, la construcció històrica, el paisatge urbà, rural o fabril donen fe del que ha estat un municipi, avui l'Hospitalet és molt poca cosa, més enllà d'un suburbi amb una massi-

va construcció de blocs i la saturació urbana del seu sol. L'abandonament, la degradació i la urgència de protecció del patrimoni històric i arquitectònic del municipi no son avui una sorpresa per a ningú. Com no ho és tampoc la crisi global pel que fa a serveis, equipaments, infraestructures i manteniments diversos.

Com exemple pel que fa als bens immobles, s'ha perdut la immensa majoria del patrimoni rural i industrial, de manera que es calcula que només es conserva un 7% de les masies històriques i unes poques mostres, aïllades de context, dels grans complexos industrials del XIX i del XX. I, alhora, s'han deixat perdre aquells espais de serveis diversos que es podrien haver adquirit quan era més factible, per compensar les necessitats creixents de la ciutadania.

Els escassíssims vestigis medievals, tan preuats arreu, a l'Hospitalet ocupen el racó més obscur de la memòria. El castell de Bellví, una construcció amb vestigis datats al segle X, reivindicat per la ciutadania més conscienciada, porta anys pendent d'una exca-

vació aprofundida i d'una rehabilitació que mai no arriba, i algunes masies de propietat pública com la Torre Gran o Cal Masover Nou han hagut de ser incloses en la llista vermella de l'associació Hispania Nostra pel seu estat d'abandonament total, d'entre un total de 900 monuments de tot l'Estat en risc urgent de desaparició. De les 340 masies aixecades en el terme municipal de la ciutat entre el 1850 i el primer quart del segle XX, només es mantenen dempeus unes 25, onze de les quals al districte Centre, perdudes en la immensitat urbana, i la resta en el que queda de Marina i a l'espai, en permanent perill, de Can Trabal.

Les queixes de les plataformes ciutadanes i de les associacions de defensa del patrimoni històric s'han dirigit, a banda de a preservar el que encara es conserva, a posar de manifest les mancances administratives que haurien de garantir que no desaparegui més patrimoni històric. El vigent Pla Especial del Patrimoni Arquitectònic (PEPPA) porta des del 2001 desactualitzat, el que ha anat facilitant la demolició de finques i

construccions antigues i, malgrat que s'han fixat les bases per un nou pla especial de protecció ampliat i més precís, el desinterès en la seva plasmació fa témer que no arribi a temps d'evitar més pèrdues.

Hores d'ara, el catàleg del PEPPA, inclou un llistat de 110 elements de protecció, però molts dels elements protegits tenen un manteniment tan deficient que podrien perdre tot el seu valor documental en molt pocs anys. Les entitats de defensa del patrimoni, com ara Perseu o l'entitat de preservació del Castell de Bellvís han reclamat reiteradament del govern local una moratòria de demolicions de finques antigues no catalogades a barris històrics com ara Collblanc-La Torrassa, al Centre o a Santa Eulàlia, alhora que han reclamat una campanya de participació cívica per tal de definir els elements que caldria conservar arreu, abans de donar llicències d'obres amb la lleugeresa amb que s'ha fet fins ara. Alhora, han vingut reclamant l'ús comunitari i actiu de bona part del patrimoni ja definit. L'objectiu és que els escassos ben rurals

i industrials que queden, majoritàriament en mans privades, puguin ser expropiats o adquirits i es puguin rehabilitar com a equipaments de barri, abans que siguin enderrocats per interessos especulatius com ha passat fins ara.

El que ha passat fins ara no és gens gratuït. Respon a la manera com les elits que s'han fet amb el poder en els diversos períodes històrics, han afrontat l'evolució de la ciutat. Com en la resta de realitats dels municipis limítrofs a Barcelona en la fase d'eixample urbà, la perifèria sempre ha estat al servei del desenvolupament de la gran ciutat. La propietat de la terra mai ha estat en mans dels hospitalencs, i l'acumulació de capital en mans locals sempre ha estat escassa i accidental. L'antic poble va créixer sobre l'acumulació de mà d'obra procedent de les successives onades migratòries com a conseqüència de la industrialització, les obres d'infraestructura de la gran urbs i el desenvolupament terciari del darrer franquisme. I fins ara mateix.

L'Hospitalet mai ha estat l'amo del seu destí. Quan es

podia haver trencat la dinàmica, els governs sorgits de la Transició democràtica, primer, no van trobar l'equilibri necessari per trencar amb dècades de submissió urbana i, després, es van rendir a les tendències especulatives de la bombolla immobiliària.

Després d'un primer mandat de prevenció urgent del creixement sobre la base dels moviments populars del darrer franquisme, els successius governs Pujana van assumir la tesi segons la qual la ciutat forma part d'un enclavament estratègic metropolità que permet construir grans projectes urbans capaç d'enfortir el municipi com un espai de notable centralitat econòmica. D'aquesta visió a la dinàmica d'especulació del sol només hi ha un pas que, a l'Hospitalet, es va creuar durant el final del mandat Pujana ja amb Corbacho al capdavant de la regidoria d'urbanisme. És aleshores (1996) quan es dissenya el Pla L'H 2010, que marca les directrius del desenvolupament urbà del municipi fins a l'horitzó del 2025. Ja amb Corbacho al front de l'alcaldia, la sensació de sobirania municipal que dibuixava el Pla L'H 2010 i que presentava signes d'autonomia econòmica, queda fortament matisada per la submissió al mercat immobiliari. L'excusa era perfecta perquè

els ideòlegs del projecte argumentaven que "la ciutat havia de caminar cap al futur perdent la sensació de perifèria" i per això l'Hospitalet s'havia de convertir en l'amo del seu territori i en el director del seu desenvolupament urbà.

Amb aquest objectiu es va crear l'Agència de Desenvolupament Urbà (ADU) i la societat municipal L'H 2010 que havien de regir els mecanismes de desenvolupament del sol i fins i tot aspectes relatius a la reutilització del patrimoni arquitectònic. El problema és que el sistema per activar les actuacions urbanístiques es basava en la preservació d'un "règim de lliure concurrència en el marc de l'economia de mercat", el que equivalia a una aposta decidida pel valor immobiliari del mercat lliure, és a dir, pel respecte total al mecanisme especulatiu de les promotores immobiliàries, com havia passat durant el franquisme.

La prova de foc era l'estructura de l'ADU, al front de la qual no hi havia un arquitecte ni un urbanista, sinó directament un advocat amb despatx a Barcelona que actuava amb la total confiança de l'alcaldia. En una situació de declivi forçat de l'estructura fabril, l'ADU es va encarregar de dissenyar un Pla de Reformes de les Àrees Industrials (PRAILH), amb l'objectiu de

regular l'activitat immobiliària, també, en sol industrial. Per dir-ho ras i pla: convertir el sol industrial en sol residencial amb el benefici superlatiu que això suposava en la terciarització de les zones fabrils pels propietaris industrials i pels nous promotors immobiliaris. Del resultat de tot plegat va sorgir la revolució immobiliària de la Plaça Europa i de l'antic polígon Pedrosa, però també l'ocupació residencial del sol industrial en una ciutat que precisava bàsicament d'espai lliure per cobrir els dèficits estructurals de dècades de massificació urbana.

La política de l'ADU va acabar de condemnar el futur de la ciutat, especialment quan la filosofia de la sobirania de projectes de l'alcaldia Corbacho va donar pas a la simple disposició de l'època Marín dirigida a beneficiar l'especulació urbanística sense compensacions, emparant-se en la voluntat de convertir la ciutat en una centralitat econòmica impossible, tenint en compte la proximitat barcelonina. La subsidiarietat de l'Hospitalet enfront Barcelona no trigaria gaire, no vament, a resultar fatal.

D'aquesta visió megalòmana sorgeix la cessió d'espais hospitalencs per la Fira de Barcelona, amb la idea que ubicar la Fira posaria la ciutat en el marc internacional. Cosa de riure, que

encara arrossega la ciutat avui. El Bio-pol Gran Via, la cessió de patrimoni industrial per negocis aliens, com el cas de la demanial de la Godó i Trias, o els escàndols immobiliaris fora de la llei com la promoció de la Cosme Toda, afegit a la incapacitat manifesta de gestionar adequadament el poc patrimoni públic assolit a canvi de la densificació aclaparadora, com el que queda dels edificis de la Remunta, posen de manifest la perversa derivada de tot plegat.

El cas de la Remunta és paradigmàtic d'aquesta visió miop que vincula especulació amb incapacitat de gestió. Les instal·lacions militars de la Remunta que suposaven un extens espai lliure amb edificis de lliure disposició pública a l'entrada del municipi, van ser cedits per l'Ajuntament en el pla de barris del tripartit de principis de segle, com a nova zona residencial. Es van construir, en el que podria haver estat un important parc urbà que requeria poca inversió, centenars d'habitatges que han convertit la zona en un espai d'altíssima densificació urbana. Els edificis militars, en mig del marasme constructiu, segueixen tancats i abandonats. La zona s'ha convertit en un passatge de blocs immensos, com ha passat amb l'antiga fàbrica de la Cosme Toda, com

va passar amb Can Trinxet, amb la Indo, o com està passant ara mateix amb l'antiga Vanguard.

L'antiga Vanguard de l'empresari Cahué, que ja va rebre a principi dels setanta fortíssimes crítiques per haver-se edificat en els terrenys de la fantàstica masia de Can Alós que va ser enderrocada, es convertirà ara en un hotel i, al seu entorn, s'alçarà un nou bosc d'habitatges en altura, amb els permisos municipals necessaris ja concedits.

Per cobrir en el seu moment la part de la Gran Via més propera a l'entrada a la ciutat comtal, l'Ajuntament de l'Hospitalet va impulsar el Consorci per la Reforma de la Gran Via, participat per les altres administracions supramunicipals. Aquest Consorci, que es va lluir amb el disseny terciaritzat de l'antic polígon Pedrosa, on avui hi ha la Fira de Barcelona i grans magatzems (Ikea, Gran Via...), ha estat, ja en el mandat Quirós, reconvertit en el Consorci de la Reforma de la Gran Via i el Samontà, amb el mandat de definir el nou barri que s'ha de construir en els terrenys de la malmesa masia de Can Rigalt i a tocar del projecte del nou Clínic i de la Diagonal de Barcelona. I, amb l'excusa, de definir les impossibles millores de Collblanc, Pubilla Casas i La Florida.

Al 2019, una trentena de

col·lectius cívics hospitalencs van posar en marxa una nova plataforma ciutadana emmarcada en un somni: "Un altre l'Hospitalet és possible". La seva crida anava dirigida a canviar el model de ciutat i a posar de manifest una realitat ineludible: "Avui, l'Hospitalet està en venda". Els successius equips del mateix color que governen la ciutat des del 1979, els equips de Pujana, Corbacho, Marín i Quirós, han fet i continuen fent del projecte neoliberal del mercat immobiliari la seva senya d'identitat funcional. Les alternatives polítiques que no vegin en el manteniment dels criteris especulatius una manera de condemnar la ciutat a una mort lenta per inanitat, tindran escasses possibilitats de reeixir. Per mantenir la dinàmica ja estan els que l'han defensada des del 1979. L'Hospitalet només pot canviar sobre la base de modificar el model: un urbanisme que garanteixi la participació cívica en les decisions irreversibles que són la majoria en termes urbanístics o patrimonials.

Algú va decidir, en cada moment, enderrocant un edifici històric, una fàbrica antiga, una masia tradicional. Mentre continuï existint aquesta possibilitat sense un consens ampli, la identitat municipal està condemnada a l'oblit.

Pocs policies i serveis socials infradotats expliquen la inseguretat en una de les ciutats metropolitanes més pobres

Per analitzar el que està succeint a l'Hospitalet amb respecte a la seguretat que, ens agradi o no, s'ha convertit en un altra emergència (de fet quasi tot el que ens envolta a la nostra ciutat, ha entrat en una situació d'emergència), hauríem d'estudiar tots els factors que l'han provocat, des de la inhumana densitat poblacional, que porta a inevitables friccions; el baix nivell de renda de la seva població, acompanyat d'un preu molt elevat de l'habitatge; un servei de transport que, malgrat l'aparent modernitat del seu material, és completament insuficient; un model de protecció a la dona que sembla més d'un país africà que el d'un europeu (el redactor dona fe que hi ha ciutats africanes amb millors sistemes de detecció i acompanyament que l'Hospitalet); l'elevat fracàs escolar, el 33% de mitjana a tota la ciutat i el 40% als barris del nord, mentre que la mitjana catalana arriba al 13,7%, una xifra alarmant si ens permeten, [\[tra-33-fracaso-escolar.html\]\(https://www.publico.es/sociedad/presion-demografica-agrava-crisis-educativa-hospitalet-regis-tra-33-fracaso-escolar.html\) que els lumbreres del PSC pretenen solucionar-ho amb policies als centres educatius. \(Vist amb ironia, la idea, suposem, seria que els policies vagin de casa en casa, recollint els que han abandonat l'escola, i facin de mestres. A aquests polítics caldria preguntar-los el que han fumat o quin al·lucinogen s'han pres\).](https://www.publico.es/sociedad/presion-demografica-agrava-crisis-educativa-hospitalet-regis-</p></div><div data-bbox=)

Però centrem-nos en la seguretat, encara que algú mínimament intel·ligent (es veu que les ments pensants del nostre govern, o no arriben a aquest mínim o tant se'ls en fot) sap que tots aquests factors i alguns més que hem deixat al marge, són els desencadenants primaris i més importants de la inseguretat que ens envolta.

Com a qualsevol ciutat, l'Hospitalet té àrees més o menys conflictives. Però el més important és la diferència del tipus de delicte i la seva intensitat. Professionals que fan un seguiment de la situació, afirmen que, tot i la gran proliferació de robatoris amb violència i intimidació que veiem al Centre i a Sant Josep, no té res a veure amb el que succeeix als barris del nord. Compa-

rativament, els primers són caldereta.

Al Centre, a Sant Josep i a Santa Eulàlia, la percepció de seguretat no és tan baixa com als barris del nord. Els delictes més comuns tenen a veure amb els robatoris al carrer, principalment a dones grans estirant les seves bosses. Òbviament, això és violència, encara més quan algunes acaben a urgències amb un braç o el maluc trencats. I, encara que no estigui tipificada com a tal, és 100% violència de gènere, perquè difícilment trobarem, per gran que sigui, un home tirat al carrer, al qual li han robat la seva cartera. Als homes els roben amb dissimul, generalment sense mediar violència.

Segons les dades que trobem, a Bellvitge, Santa Eulàlia i el Gornal, la delinqüència ha pujat en la mateixa proporció, però mantenint el nivell més baix. Per què?, ens preguntem. Els professionals entrevistats tenen molt clar que a més apilonament i pobresa, més delinqüència. En aquest cas, que el delinqüent sigui estranger o nacional no té res a veure; i Bellvitge, per exemple, es caracteritza

per ser un barri amb grans espais oberts, a part d'instituts, i una població assentada de fa temps.

Els professionals entrevistats també situen el tipus de delinqüència segons l'origen del delinqüent, estrangers majoritàriament, almenys pel que fa a la que provoca inseguretat ciutadana, deixant clar que són una minoria dins aquests col·lectius. De fet, només que el 10% dels estrangers que viuen a l'Hospitalet delinquissin, la ciutat seria un infern semblant a les pel·lícules de terror, i afortunadament no és així.

Òbviament, la senyora que ha sigut assaltada i li han arrancat la bossa, no percep cap inseguretat amb el que trafica amb persones o habitatges ocupats. Els xilens i georgians són, sembla ser, els que acaparen aquests renglons. Tampoc amb els xinesos que blanquegen capitals, una minoria, per descomptat. Ni els ciberdelinqüents o els mateixos espanyols que estafen a Hisenda, és a dir a tots nosaltres, o els polítics que viuen de les corrupteles. Ni els més importants: els fons voltor i els especuladors de l'habitatge, que delinqueixen amb la llei a favor seu (en els barris de l'Hospitalet amb més delinqüència, la renda mitjana no arriba als 20.000 € anuals, mentre que el lloguer d'un pis de 60 m² costa entre 10.000 i 14.000 €).

Tots ells, no ho oblidem, són el desencadenant del problema, perquè si algú creu que un jove d'aquests barris, que veu els diners fà-

cils i abundants en la droga o prenent la bossa a dones grans, creu que estudiant i amb un sou normal podrà sobreviure amb dignitat, és un beneït. No som nosaltres qui ho diem, en un estudi de 2020, la mateixa Generalitat https://interior.gencat.cat/web/.content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/estudis_i_enquestes/informes_de_seguretat/informes_de_seguretat/02_ISC-2020-2022-07-12_ES.pdf?utm_source=chatgpt. com reconeix que l'apilament i els baixos salaris, són el que provoca la delinqüència. Ara bé, si algú creu que el govern vol més policies, (4,5 per 1.000 habitants a Catalunya, i 3,3 a l'Hospitalet, insultantment insuficients a la nostra ciutat), per combatre la corrupció i la delinqüència econòmica, va aviat. El mateix treball ens mostra que unes de les preocupacions més importants de la Conselleria, és cobrir les manifestacions ciutadanes i els desnonaments. Això no ens ha d'estranyar, només cal, com més d'un cop hem fet alguns, seguir alguns desnonaments a l'Hospitalet, per exemple el d'una mare amb dos menors, molt típic s'ha de dir, realitzat amb el suport de dos o tres furgons plens d'antiavalots.

A la nostra ciutat, igual que a la resta del país, els ciutadans amb menys recursos i que majoritàriament busquen habitatges de lloguer, són migrants, per la qual cosa ens trobem amb habitatges compartits per més d'una família, amb joves sense esperança

de millorar la seva situació, almenys per la via legal, i pares que no saben d'on treure els diners per arribar a fi de mes. Paradoxalment, i al contrari del que diu la propaganda feixista i el boca a boca de la gent sense criteri, els migrants estan molt lluny d'acaparrar la major part del pressupost dels Serveis Socials, tant a l'Hospitalet com a la resta de Catalunya; un pressupost que, com explicarem un altre dia, a la nostra ciutat, en la seva major part només serveix per pagar els salaris dels funcionaris. De fet, mentre que el 25% de la població catalana és estrangera, aquesta s'endú el 21% de la Renda Garantida de Ciutadania; però, contradictòriament, tres quartes parts dels estrangers estan dins el 50% més pobre de Catalunya. Aquestes xifres són públiques i es poden trobar a Idescat.

Amb això no volem dir que no existeixi la delinqüència professional. Els mateixos professionals entrevistats reconeixen que una part dels delinqüents, arribats de l'estranger o d'altres regions espanyoles, venen atrets per la facilitat amb que es roba i l'abundància de víctimes. Però, òbviament, no estem parlant de l'Hospitalet sinó de Barcelona i el seu turisme. És de beneïts pensar que a la Rambla Just Oliveras, a La Torrassa o a La Florida, s'hi pot trobar gent amb un Rolex, un telèfon de 2.000 € o una cartera plena de bitllets, mentre mira embovada la meravellosa arquitectura de la nostra ciutat (ironia).

El comerç a l'Hospitalet, no és només un problema: és un col·lapse

Els canvis i l'evolució de l'economia i dels hàbits de consum han modificat profundament la manera de comprar. Una de les responsabilitats de les administracions públiques en matèria comercial hauria de ser observar, estudiar i proposar mesures que defensin i preservin els drets de la ciutadania.

En aquest àmbit hi ha dos formats essencials: el comerç de proximitat i els mercats municipals.

A la nostra ciutat tenim dificultats fins i tot per conèixer el nombre exacte de petits comerços actius. En canvi, sí que sabem quins són els mercats municipals existents: Collblanc, Santa Eulàlia, la Florida, Can Vidalet, Centre, Bellvitge I i Bellvitge II. Dos altres mercats, els del Gornal i Can Serra, pràcticament han desaparegut.

Una ciutat que canvia

L'Hospitalet és la segona ciutat de Catalunya. Superem els 300.000 habitants, compradors i consumidors, amb una característica singular: l'arribada constant de nous residents. Les seves costums, possibilitats econòmiques i hàbits de consum obren noves línies

i formats comercials. Tot i això, el panorama comercial de la ciutat és clarament favorable a les grans àrees de distribució alimentària, que s'han instal·lat dins la mateixa trama urbana i als carrers dels nostres barris.

Durant anys, una part de l'esquerra ha considerat que la sensibilitat ideològica del petit comerç era més propera a la dreta nacionalista de CiU i, per aquest motiu, li ha prestat poca atenció política. Va ser un greu error. La realitat social i política també ha canviat.

L'absència d'una política comercial

A l'Hospitalet, la política comercial gairebé sempre ha brillat per la seva absència. Això explica l'estat actual, especialment dels mercats municipals. El petit comerç urbà requereix una anàlisi específica. La nostra societat està canviant, i això és una evidència incontestable. Ara bé, aquests canvis són comuns a tot el nostre entorn.

A Barcelona, per exemple, existeix des de fa anys l'Institut Municipal de Mercats. La seva creació va respondre a la detecció d'una realitat evident: els canvis en l'estructura fa-

miliar i en els models de consum feien necessària una reformulació dels mercats municipals. Aquest organisme, dependent de l'Ajuntament, va impulsar un debat permanent entre tècnics, comerciants i responsables polítics per planificar-ne la transformació. Els resultats són visibles en diversos exemples d'èxit, entre els quals destaca el Mercat de Sants. Aquest model podria servir de referència si existís una veritable voluntat política per remodelar els nostres mercats.

Els mercats: molt més que espais de venda

No hem d'oblidar que els mercats han estat sovint l'origen i el punt de partida de moltes poblacions. Als barris de ciutats com l'Hospitalet, els mercats han estat i continuen sent referents socials, comercials i culturals. També actuen com a elements d'equilibri en defensa d'uns hàbits de consum, especialment alimentaris, saludables i arrelats al territori. Els mercats municipals són equipaments comercials estratègicament situats als barris. Garanteixen la varietat d'oferta i la lliure compe-

tència, asseguruen la pluralitat comercial i protegeixen els veïns davant de grans empreses que, de manera subtil, tendeixen a exercir posicions de domini.

Quaranta-set anys d'inacció

El govern socialista que ha governat la ciutat durant els darrers 47 anys no s'ha preocupat excessivament dels seus mercats. Durant molt de temps, tots funcionaven raonablement bé. Eren referents del comerç local. Però l'evolució de les polítiques comercials s'ha interpretat sovint com un procés inevitable i irreversible. Quan s'han obert debats sobre el comerç, els responsables de l'àrea de promoció econòmica han atribuït l'èxit o el fracàs dels mercats exclusivament als seus operadors. Un altre error molt greu.

És cert que les iniciatives són aparentment privades. Els comerciants són petits empresaris, majoritàriament microempreses familiars. El petit comerciant és, sobretot, un treballador autònom amb coneixements del seu ofici. No és un polític, ni un economista, ni un expert en les noves tendències de consum. La seva

principal preocupació és defensar el seu negoci, que és també el seu lloc de treball i el seu projecte de vida. Les seves condicions laborals acostumen a ser dures i amb horaris difícils de conciliar amb la vida familiar.

Les causes de la crisi

L'evolució comercial va experimentar un punt d'inflexió als anys setanta amb la creació del primer hipermercat de capital francès a l'entorn de l'antic aeroport, on avui es troba el Mercat de la Flor de Mercabarna. Aquell establiment va marcar l'inici d'una nova manera de comprar.

Avui, diversos factors expliquen la crisi del comerç de proximitat i dels mercats municipals:

- La transformació de l'estructura familiar.
- L'augment de les llars unipersonals.
- La incorporació massiva de la dona al mercat laboral.
- La reducció del temps destinat a comprar i cuinar.
- L'elevat cost de l'habitatge.
- La desaparició del model familiar tradicional.

A tot això cal afegir-hi la competència de grans su-

permercats ubicats dins la trama urbana, amb aparcament gratuït, serveis complementaris i amplis horaris comercials, que competeixen amb una clara situació d'avantatge. Paral·lelament, la venda en línia guanya terreny de manera exponencial, especialment entre la població menor de quaranta anys.

Els mercats són una responsabilitat pública

No compartim la tesi segons la qual la transformació del comerç és irreversible i que els únics responsables de la situació són els concessionaris dels mercats. Els mercats municipals són de propietat pública. Els seus operadors són concessionaris que desenvolupen una activitat econòmica dins un equipament públic.

L'administració no està per defensar interessos privats, però sí interessos col·lectius. I els mercats municipals formen part del patrimoni col·lectiu i de l'interès ciutadà. Preferim no culpabilitzar ningú, però sí assenyalar el grau de responsabilitat política existent en el col·lapse comercial que pateix la ciutat. Avui els mercats haurien

d'estar ingressats a la UCI dels despatxos municipals. Haurien de ser una prioritat absoluta.

Evitar monopolis i protegir la salut

Existeixen motius de pes per no deixar morir els mercats municipals i evitar que siguin substituïts completament per grans empreses privades.

N'hi ha molts, però dos haurien de ser determinants:

1. Evitar els monopolis dels grans grups de distribució alimentària.
2. Impedir que les estratègies de màrqueting condicionin els hàbits alimentaris de la població en detriment de la salut.

Economia i salut són dos àmbits que avui estan fortament influïts per les grans empreses de distribució, les quals tendeixen a desplaçar progressivament

els mercats municipals i el petit comerç.

El cas paradigmàtic de Bellvitge

L'exemple més clar el trobem al barri de Bellvitge. Dos mercats municipals conviuen amb dos grans supermercats situats en un radi aproximat de 400 metres. Davant aquesta realitat, l'administració no només ha mirat cap a una altra banda, sinó que ha abandonat els dos mercats municipals. Ningú sembla saber què fer-ne. I qui menys ho sap és, probablement, el mateix Ajuntament. Els estan deixant morir per inanició.

Modernitat no és submissió

Parlar de comerç a l'Hospitalet també és parlar de modernització, d'evolució i de millora dels serveis. Però no confonguem els conceptes. La modernitat no consisteix a permetre que grans empreses utilitzin la ciutadania com a laborato-

ri per modificar hàbits de consum segons els seus interessos. Ignorar el servei, el consell professional i la funció reguladora que exerceixen els petits comerciants és una irresponsabilitat política. Els comerciants de proximitat són agents de cohesió social, de salut comunitària i d'equilibri de l'economia familiar.

Una crida final

No permetem que a la nostra ciutat es perdi ni un sol mercat municipal més. Els mercats municipals són, als pobles i a les ciutats, el principal instrument per evitar els monopolis i impedir que la ciutadania esdevingui captiva d'interessos privats que busquen, legítimament, la seva rendibilitat econòmica, però no necessàriament l'interès general. Defensar els mercats municipals és defensar el comerç de proximitat, la pluralitat econòmica, la salut alimentària, la cohesió social i la qualitat de vida als nostres barris.

L'Hospitalet reobre el debat sobre un model urbanístic marcat per la densificació, on falta territori per equipaments i serveis diversos

Parlar d'urbanisme a l'Hospitalet sembla, cada vegada més, una quimera per als qui encara creuen (creiem) que la ciutat podria ser una cosa diferent. La realitat, no obstant això, apunta en una altra direcció. Fa a penes uns dies es va aconseguir un trist rècord: l'Hospitalet ha arribat als 300.000 habitants. I aquest fet, lluny de celebrar-se com una marca digna d'un rècord Guinness, hauria d'afrontar-se amb preocupació.

La ciutat continua construint-se a un ritme vertiginós. Prou recórrer els seus carrers per a comprovar com nous edificis substitueixen a antigues construccions. Més enllà dels habitatges per a ús domèstic, han aparegut les residències d'estudiants i s'han hagut de paraitzar els pisos turístics i també limitar en alguna zona la construcció de nous hotels. Tot això perquè aquest insuportable creixement està afectant de manera greu a la població. També, en un debat públic, els partits de l'oposició municipal van plantejar una moratòria en la construcció que mai ha arribat.

La reacció política, en al-

guns casos, ha arribat gràcies a la pressió dels veïns, i per això alguna de les propostes passa per l'adquisició de terrenys amb un doble objectiu: frenar el creixement urbanístic i estudiar alternatives que permetin destinar-los a equipaments o espais públics en lloc de nous habitatges.

L'Hospitalet necessita equipaments de tota mena: escoles, centres sanitaris, instal·lacions culturals, espais socials i zones verdes. Diversos partits polítics i entitats veïnals ja s'han manifestat en contra de continuar construint blocs de cases. No obstant això, els projectes continuen avançant i les previsions apunten a noves promocions tant en el sector de la Marina com en el Samontà, a pesar que existeixen prop de 8.000 pisos buits a tota la ciutat.

Un dels principals exemples de noves construccions, és el projecte Biopol-Granvia, que contempla una important transformació urbanística a l'entorn de Cal Trabal. Encara que des del govern municipal es presenta com la creació d'un clúster biomèdic, aquesta visió ha estat qüestionada

per les organitzacions Ecològistes en Acció i No Més Blocs.

Totes dues entitats sostenen que el projecte utilitza l'argument de la recerca biomèdica per a justificar una gran operació urbanística. En aquest sentit, afirmen que l'actuació proposada acaba basant-se en una construcció massiva que respon més a interessos immobiliaris que a l'interès general, i que serveix com a mecanisme per a finançar infraestructures com el soterrament de la Granvia sense avaluar adequadament els seus impactes socials, ambientals i econòmics.

Les dues organitzacions han presentat un recurs contenciós administratiu contra l'acord de la Comissió de Territori de Catalunya que va aprovar definitivament el Pla Director Urbanístic Biopol-Granvia el 4 d'abril de 2024, sol·licitant la seva nul·litat. Els recurrents argumenten que el nou pla a penes introdueix canvis respecte a l'anterior PDU, que ja va ser anul·lat pel Tribunal Superior de Justícia de Catalunya en 2021, i que manté els mateixos objectius urba-

nítics que consideren especulatiu.

El projecte també és qüestionat per la falta de concreció dels seus objectius. Encara que s'anuncia la creació d'un clúster biomèdic, no s'especifica de manera clara on ni com s'implantaràn les activitats de recerca i salut. Els demanants consideren que la flexibilitat del planejament podria acabar permetent la construcció d'oficines, hotels o espais comercials en lloc de centres de recerca biomèdica.

A això se suma l'impacte ambiental i territorial derivat de la pèrdua d'espais agrícoles i de la reducció de la qualitat ambiental de l'entorn.

L'altre gran projecte urbanístic és el previst en el Samontà, vinculat a la futura construcció del nou Hospital Clínic. L'actuació suposarà una profunda transformació de tota la zona i, segons algunes previsions, podria incorporar al voltant de 1.200 nous habitatges.

Diverses entitats i partits polítics consideren que aquest sector hauria d'aprofitar-se per a esponjar els barris de Pubilla Cases, la Florida i Collblanc-La Torrassa, que presenten una elevada densitat de població i una evident falta d'equipaments. Els centres educatius suporten ràtios superiors a la mitjana catalana, els centres d'atenció

primària sofreixen importants nivells de saturació i segueix sense concretar-se la construcció del nou Hospital General de Catalunya, promès des de fa més de dues dècades. A això cal afegir l'escassetat de zones verdes i espais lliures en una ciutat que disposa de poc més de la meitat dels 10 metres quadrats de zona verda per habitant com a mínim, recomanats per l'Organització Mundial de la Salut.

Durant la presentació del pla, a l'octubre de 2025, l'alcalde David Quirós va reconèixer que es contempla la construcció de nous habitatges en la zona i va justificar que podrien servir per a reubicar a les famílies afectades pels enderrocaments previstos dins del Pla del Samontà. Un dels objectius declarats d'aquesta actuació és precisament reduir la densitat de determinats sectors del barri.

Algunes entitats, davant la situació urbanística de l'Hospitalet, consideren que s'ha produït un canvi substancial respecte a l'etapa de l'anomenat urbanisme reparador impulsat durant els primers governs democràtics. Segons aquesta visió, durant els anys de govern de Celestino Corbacho es va incrementar el sòl requalificable i es va perdre una oportunitat històrica per a recuperar una ciutat que ja havia sofert una intensa

pressió edificatòria durant el franquisme.

Un dels exemples més citats és el cas de Cosme Toda. Durant l'alcaldia de Núria Marín, la previsió inicial de 250 habitatges —ja considerada excessiva per alguns col·lectius— va acabar convertint-se en un projecte de 885 pisos. Actualment, el desenvolupament segueix pendent de diverses resolucions judicials derivades de les demandes presentades pels Comuns.

Tampoc està clar quin serà el futur de les àrees industrials més degradades de la ciutat, on en els últims anys s'han produït diverses requalificacions urbanístiques destinades a promoure noves zones residencials.

L'últim focus de debat ha sorgit arran del Pla Director Urbanístic Metropolità (PDUM), aprovat inicialment per segona vegada per l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB). El document contempla un important increment de la capacitat residencial de l'Hospitalet i preveu la construcció d'entre 5.000 i 6.000 nous habitatges a la ciutat.

Durant la votació metropolitana, els representants del PSC i d'ERC-EUiA de l'Hospitalet van optar per l'abstenció, —no es van atrevir a votar en contra com ha vingut reclamant la ciutadania de manera reiterada i com hauria resultat coherent— a pesar que els

seus respectius grups metropolitans van votar favorablement al costat d'altres formacions.

Aquesta mateixa setmana, l'Ajuntament, amb el suport d'ERC-EUiA, ha presentat al·legacions al PDUM per a intentar reduir la previsió de nous habitatges. El govern municipal argumenta que la ciutat ja suporta una densitat urbana molt elevada i que les seves prioritats haurien de centrar-se en incrementar les zones verdes, ampliar els equipaments públics i millorar la qualitat del parc residencial existent.

Entre les principals al·legacions figura l'oposició a incrementar el sòl residencial en el Samontà i la defensa d'espais com el Parc dels Ocellets o l'entorn del Mercat del Torrent Gornal

per a destinar-los a equipaments i zones verdes.

El consistori també sol·licita que els terrenys alliberats pel futur soterrament de les vies ferroviàries —si finalment arribés a executar-se— es destinin exclusivament a parcs i equipaments públics, evitant noves operacions immobiliàries. Així mateix, planteja reduir l'edificabilitat prevista en Bellvitge i el Gornal, on el PDUM contempla més de 2.000 habitatges addicionals, i limitar també la construcció prevista en l'àmbit de Can Rigalt.

No obstant això, aquestes propostes han reobert una contradicció assenyalada per diversos col·lectius veïnals i ecologistes. Mentre l'Ajuntament argumenta que l'Hospitalet està exces-

sivament densificada i necessita més zones verdes i equipaments per a justificar la seva oposició a determinats desenvolupaments residencials, manté al mateix temps el seu suport al projecte Biopol-Granvia, que contempla nova edificabilitat a l'entorn de la Granvia i Cal Trabal.

Per això, una de les qüestions que centren actualment el debat urbanístic és, si els mateixos criteris que l'Ajuntament utilitza per a qüestionar la construcció de nous habitatges en determinats àmbits de la ciutat, haurien d'aplicar-se també a projectes com el Biopol-Granvia o al projecte de Ca Rigalt o a solars encara pendents de resolució com el que es troba entre Cosme Toda i la via del tren...

A l'Hospitalet no hi caben mes residents: la ciutat mes densa d'Europa ha d'afrontar el futur demogràfic reservant tot el territori disponible per millorar la qualitat de vida de la seva ciutadania

EMERGÈNCIES

El que ha passat a l'Hospitalet en l'últim segle en el terreny demogràfic no té parangó amb qualsevol altre exemple de Catalunya i gairebé de tot el món, si exceptuem exemples que desborden la racionalitat, com ha passat a la República Popular Xina des del 1949 fins ara.

A Xina s'han produït fenòmens demogràfics contradictoris, d'enorme creixement en pocs anys o de descens fulminants, producte de polítiques de concentració demogràfica o de disminució poblacional que és impossible comparar amb els processos habituals de creixement demogràfic en el món occidental, que tenen a veure sobretot amb dos mecanismes: la concentració de mà d'obra en mercats laborals creixents per l'efecte de la industrialització, i la liberalització del sol.

En tots dos casos, el factor econòmic és la clau. La indústria necessita mà d'obra i els propietaris del sol el venen davant la

creixent demanda residencial. El negoci té una doble via: els industrials s'aprofiten del treball assalariat i els propietaris del sol, de la venda d'espais urbanitzables. La població treballadora es beneficia de l'oferta de treball, però alhora s'hipoteca per poder tenir un lloc on viure. Son esquemes molt bàsics els que aquí s'aporten, com es pot entendre, que resulten molt més complexos perquè no solament intervé el capital industrial i la venda immobiliària. També hi compte, en totes aquestes operacions, el capital comercial, el capital financer, el capital inversionista d'una banda i el pes de les organitzacions obreres, els organismes de defensa dels consumidors i la capacitat de resposta ciutadana en totes les fases històriques.

Però hi ha un element encara més significatiu, que és l'Administració municipal. Allà on l'Administració municipal ha jugat un paper de control de l'oferta i de la demanda, a tots els

nivells, però especialment pel que fa a l'equilibri urbà, la natural arbitrarietat dels mercats s'ha pogut anar limitant. Allà on l'Administració ha jugat de manera permanent un paper subaltern respecte de les forces econòmiques, el descontrol ha estat irrefrenable. Aquest és el cas de l'Hospitalet.

La ciutat ha patit, des de principis del segle XX, uns quants allaus migratoris producte de la industrialització de Catalunya i del desenvolupament urbà conseqüent. Barcelona ha estat el centre neuràlgic d'aquest desenvolupament i, com ha passat en altres centres urbans importants, tots els municipis de la seva àrea metropolitana d'influència han patit les conseqüències, directes i indirectes, del model econòmic capitalista que es basa en l'explotació del capital humà, però també en l'explotació del territori.

Només una administració municipal atenta al benefici del territori pro-

pi i de la seva ciutadania, podria haver-se oposat al descontrol metropolità. Això només podia ser operatiu en la mesura en què aquesta visió del conflicte sintonitzés directament amb l'anàlisi dels perjudicis del capitalisme sobre el desenvolupament de les poblacions. I, per tant, en fases històriques on la racionalitat s'ha imposat al predomini aclaparador de les forces econòmiques, és quan s'han pogut millorar socialment les poblacions treballadores i quan s'ha pogut frenar el deteriorament del territori a les ciutats i pobles.

En el segle XX això només es va poder observar en la limitadíssima fase republicana i, posteriorment, es podria haver visibilitzat positivament, a partir de la Transició democràtica. Durant el període de la Restauració Borbònica, durant la dictadura de Primo de Rivera o durant la dictadura de Franco, amb més o menys frens o sense mesura, les forces econòmiques

van ser indestructibles i van monopolitzar el poder, de manera que el desenvolupament dels municipis de l'àrea metropolitana va respondre directament als seus interessos: tant en el desenvolupament industrial, com pel que fa a la destrucció del territori. Especialment en aquest punt, el caos urbanístic es va imposar sense límits i els càrrecs municipals nomenats directament pels cacics locals o pels governadors civils durant el franquisme, van donar via lliure a l'especulació immobiliària i van desequilibrar les ciutats, convertint-les en l'eix del mercadeig edificatori. Els plans directors urbanístics, quan van existir (alguns es van redactar tard i malament), eren directament vulnerats quan convenia, i les requalificacions de terrenys i els abusos en el volum d'edificabilitat eren el més habitual, amb l'excusa de la demanda creixent d'espais residencials i l'enorme pressió del capital immobiliari.

Durant aquest període, l'Hospitalet va passar dels poc més de 4.000 habitants de principis del segle XX als 300.000 habitants del 2025. I el seu terme municipal va passar, en el mateix període, de les 2.236 hectàrees a les 1.257. Va perdre, sense resistència municipal i de manera arbitrària i il·legal, 927 hectàrees al 1920, i 52 hectàrees més al 1933 (en aquest cas a canvi d'una sèrie de serveis que avui fan riure).

Això vol dir que aquell poble rural del 1900, es va convertir en una extensió dels barris fabrils de Barcelona a primers de segle i posteriorment en uns magatzems de pobres durant el franquisme i fins ara mateix. Era evident que durant el primer terç del segle, la modesta burgesia local, rendida a les forces del capital que aleshores representava la Lliga, no tenia capacitat d'oposar-se als moviments especulatius al servei dels grans industrials tèxtils, de les bòviles, de les metal·lúrgies, etc. i

a les ambicions de creixement del comerç barceloní que requeria un port franc. Va ser també evident que els municipis republicans van tenir poc temps per remuntar el drama de les barriades obreres de la dècada dels 20, crescudes sota la Dictadura de Primo. I va ser absolutament catastròfic el període franquista que va accentuar encara més el desori dels primers 75 anys del segle XX.

El període de la Transició a l'Hospitalet, per contra, havia marcat una dinàmica que ofería algunes esperances de rehabilitació dels enormes dèficits creats en les infraestructures, equipaments i serveis i també en l'ocupació del sol.

Aquelles esperances es van malmetre bàsicament a partir del 1983. Entre el 1979 i el 1983 va haver un període de contenció, producte de l'equilibri de forces entre el que representava l'empenta i la pressió de la ciutadania hospitalenca més compromesa i activa en els darrers anys del franquisme, i el que representava la força política d'una Transició pactada que no volia sacsejar la societat per les enormes pors que s'albiraven en els sectors més reticents a la democràcia. La derrota de la ciutadania compromesa en l'elecció del primer ajuntament democràtic, ha acabat de passar factura en el futur de la

ciutat. Però, des d'una perspectiva política, el veritable drama d'aquella derrota no s'havia produït al 1979 sinó que ho faria a partir de l'any 1983 en una llarga agonia que dura fins avui.

Des d'aleshores, la manca absoluta d'una alternativa forta, unida, amb les idees clares, amb capacitat de gestió i d'entusiasme, ha possibilitat un govern ininterromput de més de 40 anys sota les mateixes sigles, que té molt més a veure amb els governs que van governar la ciutat durant les èpoques de La Lliga, de la dictadura de Primo i, en alguns aspectes, de la mateixa dictadura de Franco, que no pas del que, de la seva suposada ideologia, caldria esperar. La ciutat és avui un municipi saturat, sense espais lliures, sense les zones verdes imprescindibles i sense els serveis i els equipaments que requereix la seva ciutadania. Ha passat d'un poble rural, a un suburbi del proletariat de Barcelona, en els anys 20. D'un suburbi proletari a un magatzem de pobres, al llarg de tot el franquisme, i d'un magatzem de pobres a un gueto urbà de nousvinguts, durant el primer quart d'aquest segle. Si als anys 20 el proletariat vivia en barris sense estructurar, sense serveis i sense recursos, als anys 50 es van accentuar els desequilibris i la pobresa en acumular-se població

en un caos immobiliari desconcertant, i ara la ciutat és un col·lapse de conflictes en tots els ordres.

Els més de 300.000 habitants que malviuen avui a la ciutat era el somni absolutament irresponsable del pitjor alcalde hospitalenc del franquisme, que l'únic que l'interessava era acumular població, fos com fos, per tenir representació directa a les Corts franquistes i poder expressar, sense mitjancers, les seves idees carlines i feixistoides. Allò que no va aconseguir José Matías de España per falta de temps, ho han aconseguit, convertint l'Hospitalet en la ciutat més densa d'Europa, els quatre alcaldes i els seus equips, que ha patit aquesta ciutat entre el 1979 i el 2026.

L'emergència demogràfica, per tant, se suma a la resta d'emergències que la ciutat hauria d'afrontar amb energia, capacitat de gestió, unitat i voluntat d'entesa, de diàleg obert i de consens.

A l'Hospitalet no hi cabe més residents. La seva població està al límit. La ciutat no compleix els mínims d'espai lliure per habitant i el seu territori no permet les cessions indispensables pels serveis i les infraestructures que la població necessita i cada vegada exigirà més. Cada nou resident incrementa la necessitat de serveis educatius,

de serveis sanitaris i assistencials, de zones verdes, d'espais de cultura, esportius, de mobilitat i cada vegada, amb més urgència, d'espais climàtics de qualitat. Dir que a l'Hospitalet no hi caben més residents vol dir que l'Administració ha d'assumir que el poquíssim espai que pot alliberar la ciutat —via reconversió de zones industrials degradades, zones comercials infrautilitzades o l'espai que podria deixar lliure el traçat ferroviari algun dia— s'ha de fer servir íntegrament per millorar la qualitat de vida de la població ja existent, guanyant territori per serveis i infraestructures i especialment per zones verdes renaturalitzades. Dir que a l'Hospitalet no hi caben més residents, és defensar obertament una moratòria indefinida de permisos d'edificació immobiliària de nova ocupació de sol. I s'ha de negociar, perquè l'efecte sigui favorable, amb els que dicten les normatives urbanístiques, amb els òrgans supramunicipals i amb la ciutadania organitzada.

El que s'ha vist fins ara ha estat el contrari de tot això. Només cal passejar-se per la promoció immobiliària de Cosme Toda per fer-se una idea de la servitud municipal envers els que es dediquen a fer negocis especulatius, fins i tot vulnerant la permissiva reglamentació urbanística. I només cal fer-se una idea del que encara es defensa al Bio-Pol Gran Via i que no només defensa el govern sinó fins i tot el grup municipal que lidera l'oposició i previsiblement l'oposició de dreta. O tot el que ens espera en les promocions previstes a la zona de Can Rigalt on es negocia amb els propietaris del sol una rebaixa del que els permet la llei, per sobre dels 1.200 habitatges, en lloc de dictar una moratòria urgent per l'extrema saturació que pateix el municipi o cercar alternatives excepcionals que evitin més població resident.

L'Hospitalet segueix avui sotmesa a les dinàmiques de Barcelona i no hi ha grup polític amb presència municipal, que sigui capaç d'enfrontar-se radicalment

al que es decideix fora de la ciutat. Aquesta és la duríssima realitat.

Amb aquesta anàlisi de l'emergència poblacional acabem les aportacions al voltant de les emergències més destacades que pateix la ciutat en l'inici del segon quart del segle XXI. El que s'ha desfet durant 125 anys, no serà fàcil recomposar-lo en el futur immediat. Però la ciutadania hospitalenca ja es va despertar durant el final del franquisme i els primers anys de la Transició i aquella lliçó d'activisme, solidaritat cívica i mobilització popular, ens va ensenyar que la única manera de lluitar contra els defensors dels interessos econòmics dels poderosos, és la unitat, l'anàlisi col·lectiu dels problemes i com afrontar-los de manera oberta. Per sobre de les actituds autoritàries de tots els governs de torn que consideren que, el poder que se'ls atorga, els correspon en propietat i tenen la llibertat absoluta de decidir el que els sembla, malgrat les seves decisions sovint impliquin actuacions irreversibles.